

## Z porady vedenia SPPK, riaditeľov RPPK a RKŠ

Viacnásobné deklarácie ako fenomén novodobého výpalníctva či mechanizmus vyplácania priamych platieb dominovali porade organizovanej Slovenskou poľnohospodárskou a potravinárskou komorou, ktorá sa uskutočnila 11. a 12. novembra 2015 vo Vyhniach.



Viacnásobné deklarácie, teda prípady, keď dvaja alebo viac žiadateľov požiadajú o priame platby na ten istý kultúrny diel v LPIS, na základe čoho sa platba dotknutému subjektu zablokuje, kým sa situácia nevyrieši. Často však trvá mesiace a aj roky, kým sa spor odstráni. Fenomén, aký v praxi okolité krajiny nepoznajú. Predseda Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory Milan Semančík počas porady uviedol, že s nechápavým krútením hláv sa stretáva aj počas zasadania poľnohospodárskych samospráv krajín V4. „Nikto z našich kolegov zo susedných štátov nechápe, čo sa to u nás deje, ani v Maďarsku či Poľsku nemajú takéto problémy. Len u nás sú viacnásobné deklarácie národným športom“, dodal M. Semančík.

Duplicitné deklarácie trápia takmer všetky regióny na Slovensku. Ako huby po daždi sa však množia najmä na severe a východe krajiny. Z viac ako 18 300 žiadostí na priame platby v tomto roku sa po prvej krížovej kontrole identifikovalo okolo 7 tisíc problémových žiadostí týkajúcich sa vo veľkej miere práve duplicitných deklarácií.

### Skúsenosti riaditeľov RPPK

Mnohí riaditelia regionálnych poľnohospodárskych a potravinárskych komôr, ktorí sa zúčastnili porady vo Vyhniach, vymenovali rad problémov, ktoré poľnohospodárom táto skutočnosť prináša. Dominuje pozastavenie platieb a následné hľadanie riešenia, ako a na úkor čoho výpadok príjmov

nahradiť. Nehovoriac o tom, ako sa vynútené ekonomické kalkulácie častokrát podpisujú pod nervozitu a psychiku vedenia poľnohospodárskych podnikov. Riaditeľka RPPK Považská Bystrica Daniela Janíčková označila úmyselné duplicitné deklarácie za novodobé výpalníctvo.



Viacnásobné deklarácie možno rozdeliť do dvoch kategórií. Jedna skupina sú tie, ktoré vznikli omylom a neskrývajú v sebe nekalý úmysel. Niekoľkonásobne viac však v praxi prevyšujú tie viacnásobné deklarácie, ktoré vznikli s cieľom zámerné poškodiť dotknutého poľnohospodára, zastaviť mu platby až do obdobia vyriešenia situácie a tým ohroziť chod jeho podniku. Podľa riaditeľky RPPK Senica Kataríny Krčovej sa úmyselných viacnásobných deklarácií dopúšťajú nečlenovia SPPK. Riaditeľ RPPK Žilina Slavomír Stančík dodal, že v regióne prichádzajú ročne cca o 3-4 % pôdy pre výpalnícke praktiky pri viacnásobných deklaráciách. „Ja vnímam dve vlny novodobých výpalníkov, tí, ktorí nepracujú v poľnohospodárstve, ale chcú brať dotácie a druhí sú takí, ktorí sú nabádaní aj z iného ako poľnohospodárskeho prostredia, aby sa zmocňovali pôdy na úkor poctivého podnikania a využívali ju aj na výstavbu rôznych nepoľnohospodárskych stavieb, penziónov“, uviedol S. Stančík.

Ústredný riaditeľ SPPK Jozef Artim vyzval riaditeľov RPPK, aby na základe námetov z ich regiónov pomohli vedeniu SPPK vytvoriť ucelený súbor poznatkov v rámci viacnásobných deklarácií. „Bolo by na prínos, aby sme mali priame podnety od našich členov v regiónoch, ktoré by sme mohli zosumarizovať a nájsť ďalšie možné riešenie tohto obrovského problému“, dodal J. Artim.





## **Riešenie z dielne SPPK**

Obrovský problém v podobe viacnásobných deklarácií vníma aj vedenie Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory. Predseda Milan Semančík riaditeľom RPPK priblížil podstatu čiastkového riešenia, ktoré akceptovalo rezortné ministerstvo s Pôdohospodárskou platobnou agentúrou a ktoré je možné využiť už aj v tomto roku. „Podarilo sa nám dosiahnuť, že pokiaľ je žiadateľ ochotný podpísať ukončenie kontroly, pričom si musí byť vedomý, aké percento spornej plochy má, tak má šancu dostať sa k prostriedkom, ktoré sú na nespornej výmere. Tým pádom by platby z nespornej výmery dostal v aktuálnom termíne výplaty a spornú časť by si mohol žiadať aj formou súdu. Ak by bol v práve, tak PPA by mu zvyšnú časť doplatila neskôr, po rozhodnutí súdu. Z dlhodobého hľadiska sa nám však javí ako ideálne riešenie zavedenie registra nájomných zmlúv, hoci tento inštitút pre finančné možnosti nebude jednoduché zriadiť“, priblížil predseda SPPK.

## **MPRV SR: Snahou je vyplácať priame platby od decembra 2015**

Riaditeľ odboru priamych platieb a správnych činností ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka František Círia počas porady uviedol, že ministerstvo chce začať vyplácať gro finančných prostriedkov začiatkom decembra. Pre tento rok bolo podaných 18 300 žiadostí na deklarovanú plochu 1 884 000 ha. „Po prvých krížových kontrolách sme zaznamenali nezrovnalosti v 40% žiadostí. My sme si preto dali priority, čo musíme urobiť najskôr. Naším cieľom sú priame platby. Musíme preveriť minimálne kontrolnú vzorku, ktorú nám ukladá európska legislatíva, čiže pôjde o kontroly na základe náhodného výberu a rizikovej analýzy priamo na mieste a prostredníctvom diaľkového prieskumu. Toto je základný predpoklad na to, aby sme mohli začať od decembra vyplácať platby“, dodal F. Círia.

Pôdohospodárska platobná agentúra zaevidovala 422 žiadostí od mladých farmárov na priame platby

na celkovú plochu 22 500 ha pôdy. Viacerí riaditelia regionálnych poľnohospodárskych a potravinárskych komôr v tejto súvislosti počas porady uviedli, že častokrát za nimi prichádzajú mladí ľudia s naivnou predstavou, ako sa k pôde dostať a ako ju obhospodarovať. Ich skúsenosti a vedomosti sa v niektorých prípadoch značne rozchádzajú s praxou. Predseda SPPK Milan Semančík zopakoval, že predstava SPPK bola, aby boli do projektu mladého farmára zahrnuté aj existujúce poľnohospodárske subjekty, ktoré by za 50tisíc eur ponúkali nie jedno, ale dve pracovné miesta. „Náš návrh však neprešiel. Predpokladáme, že po rozbehnutí podpory pre mladého farmára sa objavia aj problémy s vydávaním pôdy“, doplnil M. Semančík.

Podľa riaditeľov regionálnych poľnohospodárskych a potravinárskych komôr existuje obava poľnohospodárov, aby sa projekt „mladého farmára“ v konečnom dôsledku nezneužil. Kompetentné orgány by mali urobiť všetko preto, aby sme si pôdu nerozobrali a aby sa nedostala do rúk veľkých nadnárodných spoločností.

Jana Holéciová, hovorkyňa SPPK  
Foto autor